

Media: ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ Page: 31 Published at: 24-12-2021
Author: Surface: 639.59 cm² Circulation: 14860
Subjects:

ΣΚΙΤΣΟ ΤΟΥ ΑΝΔΡΕΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑΚΗ, apetroulakis@kathimerini.gr

Στα μισά του δρόμου της ανάπτυξης

Του ΝΙΚΟΥ ΒΕΤΤΑ*

Είμαι η ελληνική οικονομία σε σωστό δρόμο; Η άνοδος στο κόστος ενέργειας, στον πληθωρισμό και μετά στα επιτόκια προκαλεί ανησυχία, ιδίως όταν συνδιάζεται με τη θολή εικόνα στην εξέλιξη της πανδημίας παγκοσμίως. Τέτοιες τάσεις φυσιολογικά τραβούν την προσοχή, όμως τουλάχιστον εξίσου κρίσιμη είναι και η εκτίμηση της κεντρικής πορείας της οικονομίας. Η ελληνική οικονομία είχε σημαντικά δομικά προβλήματα όταν εισερχόταν στην πανδημία και θα έχει σημαντικά προβλήματα και μετά από αυτήν. Όταν θα έχει, όμως, και την ευκαιρία για θετική πορεία.

Η πολύ ισχυρή ανάκαμψη στη χρονιά που κλείνει και η διεισδυτικότητα χρηματοδότησης από το Ταμείο Ανάκαμψης και τις αγορές συναποτελούν πολύτιμη βάση που ωθεί την οικονομία έξω από την κρίση της πανδημίας. Δεν επαρκεί όμως για να τη θέσει σε συστηματικά ισχυρή τροχιά, ανώτερη από αυτήν που στο παρελθόν οδηγούσε σε βαθιά κρίση. Με τα σημερινά δεδομένα, η οικονομία μπορεί να μεγεθυνθεί ισχυρά τα επόμενα τρία χρόνια, αλλά στη συνέχεια θα υποχωρεί προς ασθενή δυναμική υπό την πίεση χαμηλής παραγωγικότητας, δυσμενούς δημογραφικού και

υψηλού χρέους. Για να εξισορροπηθεί η αρνητική τάση και να αναστραφεί η απόκλιση από το κέντρο της Ευρώπης απαιτούνται ουσιαστικές αλλαγές. Σχηματικά, η βάση της ισχυρής ανάπτυξης απαιτεί τέσσερα βήματα, δύο από τα οποία έχουν προχωρήσει και τα άλλα δύο εκκρεμούν.

Πρώτα χρειάζεται διασφάλιση χρηματοδότησης. Οι πολιτικές της Ε.Ε. και της Κεντρικής Τράπεζας δημιουργούν ένα δίχτυ ασφαλείας που κρατά χαμηλά τα επιτόκια και κατευθύνει πόρους για ανάπτυξη, ενώ εγχώριες παρεμβάσεις προωθούν ρευστότητα στην οικονομία σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι προηγούμενως.

Εξίσου απαραίτητη είναι μια πολιτική αλλαγών που θα ενισχύει σταδιακά την επίδοση της οικονομίας. Αυτό συμβαίνει σήμερα, με κέντρο την ψηφιακή παρέμβαση σε λειτουργίες του δημόσιου τομέα και τη βελτίωση πλευρών του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Ο συνδυασμός χρηματοδότησης και σταδιακής βελτίωσης τμημάτων της οικονομίας είναι σημαντικός και όχι αυτόνοτος. Είναι, άλλωστε, η βάση για την τρέχουσα θετική τάση της οικονομίας και το επενδυτικό ενδιαφέρον. Ενώ όμως ο

συνδυασμός αυτός είναι απαραίτητος, δεν είναι επαρκής για τη δομική αλλαγή της οικονομίας. Έτσι, αυτή αναμένεται να κινηθεί θετικά, αλλά χωρίς να υπερβαίνει το σημερινό της πλαίσιο. Γι' αυτό χρειάζονται δύο ακόμη βήματα.

Το πρώτο είναι η επιτυχία σε μεταρρυθμιστικές τομές που έχουν σημαντικό βαθμό δυσκολίας, είτε λόγω άμεσου πολιτικού κόστους είτε λόγω αντικειμενικών περιπλοκών στην εφαρμογή. Δεν χρειάζεται να είναι αρχικά πολλές, αλλά τέτοιες τομές θα σηματοδοτούν αλλαγή σελίδας. Η στόχευση σε περιοχές όπως η ενίσχυση κινήτρων και η διαφάνεια στη δημόσια διοίκηση, η σύγχρονη διακυβέρνηση στα δημόσια συστήματα εκπαίδευσης ή υγείας, η επιτάχυνση έκδοσης δικαστικών αποφάσεων και η δημιουργία ενός απλούστερου συστήματος φορολογίας είναι απολύτως αναγκαία. Αρχικά, για να ξεπεράσει η χώρα μας άλλες περιφέρειες και, στη συνέχεια, για να πλησιάσει τις πιο ευημερούσες στην Ευρώπη.

Το δεύτερο αφορά τη δημιουργία αναγκαίων συναινέσεων και τη συνέχεια των πολιτικών. Όσο υπάρχει η αίσθηση πως οι θετικές αλλαγές εύκολα θα ανατραπούν, η τελική επί-

δρασή τους είναι περιορισμένη. Επενδυτές και επιχειρήσεις που θέλουν να καινοτομήσουν δεν ενδιαφέρονται τόσο για το σημερινό πλαίσιο, όσο για το πώς αυτό θα είναι σε πέντε χρόνια. Όσοι αποφασίζουν πού θα σπουδάσουν ή θα εργαστούν σκέφτονται πώς μπορεί να είναι η χώρα σε δέκα χρόνια. Άρα, η δημιουργία και ευρύτερη υποστήριξη ενός συνεπούς πλαισίου αποτελεί συνθήκη για ανάπτυξη. Τομές σε περιοχές όπως αυτές αναφέρονται παραπάνω, μέσω της βελτίωσης της ευμερείας των πολιτών και της ενίσχυσης των παραγωγικών δυνατοτήτων, θα δημιουργήσουν και κοινωνική στήριξη για επόμενες αναγκαίες αλλαγές.

Συνολικά, η οικονομία βρίσκεται σε σωστή κατεύθυνση, αλλά ο δομικός μετασχηματισμός της κινείται αργά. Η πορεία με βήματα ουσιαστικών αλλαγών σε ένα σταθερό πλαίσιο είναι αναγκαία συνθήκη ώστε μετά την τρέχουσα ισχυρή ανάκαμψη να ακολουθήσει μια σημαντική θετική περίοδος. Αλλιώς, η θετική πορεία μπορεί εύκολα να ανατραπεί.

* Ο κ. Νίκος Βέττας είναι γενικός διευθυντής του IOBE και καθηγητής του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών.